

UNIVERSITAT DE GIRONA



Educar a la llar familiar, una educació alternativa

Treball final de grau en Psicologia
Tutora: Elisabet Serrat

Natalia Nieves Ortega

10/06/2014



*...varem cometre un gran error quan (amb les millor intencions)
vam separar als nens dels adults i a l'aprenentatge del la vida...*
(John Holt)

Index

1. Justificació del tema	Pàg 3-4
2. Introducció	Pàg 5-7
3. Marc teòric	Pàg 8-11
4. Part pràctica	Pàg 12-30
<i>4.1 Metodologia</i>	
<i>4.2 Anàlisi i resultats obtinguts de les enquestes realitzades</i>	
<i>4.3 Guió educatiu per a pares Homeschooling: el·laboració dels continguts mínims fins als 6 anys.</i>	
<i>4.4 Proposta d'activitats de cada cicle d'edat</i>	
5. Conclusions	Pàg 31-33
6. Referències	Pàg 34
7. Annexos	Pàg 35-41

1. Justificació del tema

L'educació a la llar i les escoles alternatives ha estat sempre un tema que ha cridat la meua atenció, en tant que els estudis que he realitzat fins ara (educació infantil i psicologia) estan arrelats a l'educació i afortunadament he pogut observar i presenciar diferents mètodes educatius en un mateix sistema. Si algun fet em va impulsar a estudiar psicologia després d'haver realitzat els estudis d'educadora infantil, i tenint en compte que la primera intenció era continuar amb els estudis de mestre infantil, va ser la incomprensió davant d'algunes teories explicatives i pràctiques quant a l'educació i al sistema educatiu immers en aquet país. Aquesta situació em va aportar, per una banda quelcom negatiu com la desconfiança vers a l'educació rebuda i a la que suposadament en un futur hauria d'impartir com a mestre i per altra banda, quelcom positiu; aquest fil em va despertar la motivació per l'educació. Aleshores, vaig adonar-me'n mica en mica de la meua desconeixença o ignorància respecte a altres sistemes educatius o simplement vaig començar a ser conscient que aquest món necessitava un canvi educatiu i que aquest no es resoldria sense un canvi social. Un canvi social que s'iniciaria en el moment que la societat s'informés o tingues la mateixa curiositat que jo en esbrinar algunes qüestions o simplement qüestionar-se i comparar diferents punts de vista en vers l'educació. Perquè la nostra societat esta tant institucionalitzada que resulta d'extrema dificultat adonar-se'n de la necessitat d'un canvi.

Aleshores vaig realitzar les pràctiques de Psicologia en un "Espai Familiar", un servei a les famílies del poble amb nadons recent nascuts. Aquest servei dóna vital importància al desenvolupament i la criança dels infants i tracten diferents temes en relació al nadó, des de facilitar cursos d'embaràs i post-part fins a compartir espais de joc amb famílies interessades en l'educació del seu fill, rebent un assessorament d'una professional Psicòloga. Es tracten temes com per exemple: la lactància, la son, el control d'esfínters, la gelosia entre germans, etc, fins a temes de més interès com l'educació en el nostre sistema. Va ser aquí doncs, on vaig conèixer un grup de mares que educaven a la llar i vaig començar de nou a reprendre aquell tema que tant em cridava l'atenció.

El canvi del que anteriorment he fet esment, el vaig veure en aquestes mares amb tantes inquietuds vers aquest tema i el seu grau d'interès en l'educació que han de rebre els seus fills.

M'agradaria, abans d'acabar la meua justificació, deixar palès que no desenvoluparé un treball contra l'escola i el sistema educatiu espanyol actual, sinó un treball a favor de la llibertat d'escollir una alternativa educativa. Així doncs, a continuació intentaré descriure de la manera

més senzilla i entenedora possible de què es tracta l'educació a la llar, amb l'objectiu de fer arribar al lector que tot i ser una educació alternativa i menys freqüent en el nostre país és igual de vàlida que qualsevol altre. A més, realitzaré una part pràctica; en primer lloc realitzaré unes enquestes i en segon lloc oferiré un guió educatiu de continguts mínims i una proposta d'activitats per aquelles famílies que estiguin interessades en educar la llar.

2. Introducció

Educar als fills és un dels actes de major responsabilitat que pot realitzar una persona al llarg de la seva vida. No obstant això, el camí més fàcil és delegar a tercers aquesta educació, a l'Estat. I aquest decideix quin ha de ser el contingut de l'educació i quins han de ser els mitjans utilitzats. El sistema públic d'educació no arriba a cobrir una educació integral que inclogui el desenvolupament emocional, social i espiritual dels nens i a més l'intel·lectual. No pot aportar als nens el temps, ni la llibertat, ni les eines necessàries per el desenvolupament de forma completa d'un individu (Asociación para la libre educación, 2010).

“Els pares o l'Estat”, un article de *Ronhbard* (2006), diu que quan parlem d'educació, la qüestió fonamental es redueix a determinar qui té legitimitat per decidir quines coses ha d'aprendre un nen, com i quan deu aprendre-les. Aquesta legitimitat tan sols pot correspondre als pares o a l'Estat. La resposta a la pregunta sol ser, “als pares”. Ells són els responsables del benestar físic i psicològic dels seus fills; els pares són els responsables de l'educació i per tant, estan legitimats per escollir la que considerin la millor opció educativa pels seus fills.

Gran part de la societat consideren que la legitimació per determinar quina es la millor opció educativa pels nens no correspon als pares sinó a l'Estat. Els seus arguments solen reduir-se a: “Tots els nens han d'aprendre el mateix per que cap d'ells es trobi en una situació de desavantatge respecte a la resta”. Així doncs estan defensant la igualtat i alhora suprimint la individualitat. Existeixen encara molts adults incapaços de comprendre que a un nen li pugui apassionar l'astronomia i no interessar-li per res la literatura, i aquest nen no és ni millor ni pitjor, ni es considera que estigui en situació d'avantatge ni desavantatge respecte a un altre nen que li apassioni la biologia per li avorreixi l'astronomia. Es a dir, que segons l'Estat tots els nens estan obligats a tenir coneixements sobre les matemàtiques, les llengües, la història, l'educació física, la religió... deixant de tenir importància altres coneixements que un nen tingui la inquietud de saber i la iniciativa d'aprendre el que realment li apassiona però pel contrari no hi ha temps a les escoles d'ensenyar en tant que estan regits pel currículum estricte que imposa l'Estat.

L'educació hauria de tenir en compte sempre els interessos del nen. Aquest és un dels motius principals pels quals les mares opten pel *homeschooling*. Cada nen és únic i té, no només els seus propis interessos sinó també el seu propi ritme i la seva pròpia forma d'aprendre. Algunes famílies arriben al *homeschooling* a conseqüència d'haver tingut una mala experiència en l'escola. Es donen casos de *bullying* en nens de tan sols quatre anys; es donen casos de nens

etiquetats com a lents, dispersos, hiperactius i candidats al fracàs escolar; es donen casos de nens que van avançats respecte el grup-classe i els mestres es veuen incapaços d'integrar-los en la classe, així doncs, on quedaria l'atenció a la diversitat de la que ens parla la Llei orgànica d'Educació. El *homeschooling* arriba a convertir-se en una filosofia de vida, independentment dels motius que l'originen. Tot i que aquest treball va dedicat a les famílies espanyoles que han optat pel *homeschooling*, es necessari deixar pales que en altres països la decisió de fer-se càrrec de l'educació integral dels seus fills és per altres motius, com per exemple; religiosos, qüestió de idiomes, motius ideològics (caràcter anti-sistema), motius pedagògics...

Stevens (1995), fundador del Southern Maine Education Support Network va publicar un article titulat "*What is unschooling?*" per contribuir en la recerca d'un manual d'escola lliure. A la pregunta plantejada: si els pares que no escolaritzen als seus fills no segueixen el currículum escolar, com saben que aprenen els nens? Stevens, compara el procés d'aprenentatge amb el creixement d'una planta. Quan plantem una llavor, no podem observar el seu creixement minuta minut o hora a hora perquè no notarem que esta creixent, però tard o d'hora la mirarem i estarà crescuda. Comparable amb un nen, dia a dia no podem mesurar quant està aprenent però arribarà un dia que distingirà els colors, que haurà après a llegir, a cantar...

Lisa Russell a l'any 2000 va redactar un article sobre la socialització, un tema que es qüestionen tots aquells que no entenen el perquè d'una educació alternativa i defensen l'escola com a medi indispensable de socialització. Lisa diu que aquesta idea es absurda i ho afirma a l' inici del seu article; "no puedo creer que esté escribiendo un artículo sobre la socialización" (Lisa Rusell, 2000). Els nens no escolaritzats no estan tancats a casa, lluny d'aïllar-los socialment els pares els proposen participar en activitats que es podrien denominar extraescolars tal com tallers, activitats musicals, artístiques, esportives... tractant de proporcionar un ampli ventall d'activitats on puguin relacionar-se amb altres nens de diferents o igual edats, de igual o diferent cultura, costums, ideologies... per així enriquir-se els uns dels altres i aprendre alhora.

Amb aquesta breu introducció al tema del meu treball pretenc donar una pinzellada al públic que ho llegeix de la informació sobre el *homeschooling*. A continuació, trobareu en el marc teòric els conceptes que és necessari entendre per fer el seguiment del treball i tot seguit, una part pràctica; aquesta està dividida en dos parts:

En primer lloc he realitzat una enquesta dirigida a pares i educadors, es tracta de fer un recull sobre els coneixements que tenen del *homeschooling* i quin és el seu parer sobre el sistema

educatiu actual. En segon lloc exposo un pla/guio educatiu pel pares *homeschoolers*, dirigit a pares que decideixen educar a casa a partir dels coneixements mínims curriculars segons les edats de cada nen; trobareu tres taules, la primera on s'exposaran els coneixements mínims de 2-3 anys, la segona taula dirigida a nens de 3-4 anys i per últim la taula de 5-6 anys. Es tracta de tenir a l'abast aquells coneixements que són capaços d'aprendre els infants i que es puguin preparar activitats educatives sobre una base curricular. Seguidament trobareu la proposta de tres activitats planificades per tenir una idea de com poder plantejar cada activitat educativa.

Amb tot, els objectius principals d'aquest treball són:

Per una banda conèixer una alternativa educativa i innovadora, què és el *homeschooling*, quins són els motius d'aquesta opció educativa i quines metodologies existeixen.

Per altre banda, conèixer a partir de les enquestes realitzades, quines són les perspectives socials sobre aquesta alternativa, si es coneix, si estan a favor o en contra, etc.

Per últim i no el menys important, a nivell personal vull aconseguir fer un gran aprenentatge sobre el tema per la meva carrera professional i alhora un canvi de pensament pel que fa el meu futur com a mare/educadora.

3. Marc teòric

El dret a l'educació és considerat per la UNESCO, un dret humà fonamental que implícitament porta un requisit previ i és el de la total participació del ciutadans en les esferes de la vida. No obstant, en algun moment de la història, aquest dret s'ha convertit en un deure. Els drets, per definició, poden ser exercits o no per les persones en un acte de lliure elecció, des del moment que s'imposa, impedeix que els individus exerceixin la seva llibertat a accedir a aquesta o no.

A Espanya hi ha actualment més de 1.500 famílies que eduquen als seus fills a la llar familiar. La constitució Espanyola contempla aquesta llibertat educativa en tant que el propi ministeri d'educació contempla varis casos en els que resulta una necessitat fonamental aquesta mesura tals com tenir una feina ambulant o residir a l'estranger, tot i que la majoria de famílies que ho practiquen no pertanyen a cap d'aquest motius.

El *homeschooling* a Espanya és un moviment creixent, plural i organitzat. Segons la ALE (Asociación para la libre educación, 2010) l'educació a la llar significa assumir de manera integral i responsable l'educació dels fills, tant en els aspectes acadèmics com emocionals i morals, sense delegar cap d'aquestes funcions en institucions educatives presencials i amb la llibertat de comptar amb ajuda de professionals en tots aquells aspectes i ocasions que es requereixi.

Segons Azucena Caballero (presidenta de la ALE) les famílies que eduquen a la llar familiar provenen de tot tipus d'origens, nivells de formació, poder adquisitiu i creences. Els motius que els porten a prendre la decisió són diversos; alguns pares, realitzen l'educació a la llar des de l'inici; altres, desescolaritzen per problemes o dificultats; però majoritàriament el factor en comú és la creença que l'educació ha de respondre a un ventall de necessitats, interessos i estils individuals de cada nen/a i així doncs, els pares han de ser els primers en garantir als seus fills la millor educació possible. Goiria (2002), professora de dret Civil de la Universitat del País Basc va fer un estudi a disset famílies *homeschoolers* Espanyoles i destaca que la motivació particular de cada família condiona el mètode pedagògic escollit per la mateixa. Classifica a les famílies *homeschoolers* espanyoles en quatre tipus:

1. Protectoros
2. Educadors
3. Rebels
4. Víctimes del sistema educatiu convencional

A l'any 2003 fou creada a Espanya l'associació per la lliure educació (ALE) amb l'objectiu de reunir els interessos d'aquelles famílies que eduquen a la llar de manera conscient i responsable als seus fills i opten per objectar l'escolarització tradicional. L'associació ofereix recolzament social, emocional a les famílies i intenten normalitzar aquesta alternativa educativa i sensibilitzar a la societat davant les diferents necessitats educatives dels nens d'avui.

Educar a la llar "*homeschooling*" neix de la necessitat, la consciència i la responsabilitat. La necessitat de donar als fills una educació acord amb els seus ritmes, interessos, emocions; la consciència que la solució a certs problemes l'han de donar els pares quan les institucions no poden i la responsabilitat de saber que aquesta tasca, la d'educar integrament a essers humans per a que en un futur pròxim poden ser capaços, independents i feliços, és la tasca més difícil que, tractant-se dels fills, valdrà la pena tot aquest esforç (Laura Mascaró, 2009).

L'educació a la llar està reconeguda i regulada tant en països del nostre entorn geogràfic i cultural (França, Gran Bretanya, Portugal, Suïça, Àustria, Noruega...) com en altres: EEUU, Austràlia, Canadà...



L'educació en família està avalada tant per les experiències realitzades en aquests països com pels estudis que s'han portat a terme analitzant viabilitat i eficàcia; entre els més recents destaquem "*Home-Education: Aims, Practices and Outcomes*" (Paula Rothermel, universitat de

Durham, 2002). Al voltant de la meitat dels nens considerats en l'estudi britànic mai havien anat a l'escola, la resta havia assistit a temps parcial. Aquí presento algunes de les conclusions:

- Els nens educats a la llar varem obtenir millors resultats que la mitjana de nens escolaritzats.
- Habilitats socials comparables. Manca de problemes de comportament.
- Aspecte en comú en totes les famílies *homeschooling*: destaquen pel seu enfoc flexible davant l'educació i alt nivell d'atenció prestada als nens.
- La major part de les famílies *homeschoolers* a Espanya, un dels progenitors es docent o té coneixements relacionats amb el tema.

Quant a la pedagogia, el *homeschooling* pot resultar el somni de qualsevol pedagog en tant que permet oferir un mètode totalment individualitzat i personalitzat, respectant sempre el ritme de l'alumne, flexibilitzant tasques i treballant sobre un camp o un altre en funció dels interessos del estudiant (Asociación para la libre educación, 2010).

Dins del moviment *homeschooling* existeixen diferents mètodes d'ensenyament:

- "school in a box" → fer exactament el mateix que el que es fa a l'escola.
- "Unschooling" → també anomenat mètode "desescolaritzat" que es regeixen única i exclusivament els interessos dels nens.

Les pedagogies més utilitzades són: Unschooling, Tradicional "school in a box", per projectes i/o unitats, Charlotte Mason, Montessori, Waldorf, Multisensorial i Eclèctic. El més utilitzat és l'Eclèctic, mètode que agafa una mica de cada un dels existents i que consisteix en utilitzar allò que més s'adapta a la família. La majoria de les famílies que opten per no escolaritzar als seus fills des de l'inici tendeixen a escollir un mètode que divergeix molt del que es practica a les escoles, escollen mètodes més alternatius i innovadors, mentre que les famílies que primerament escolaritzen als seus fills i desescolaritzen acostumen a començar amb un mètode més tradicional i mica en mica es van desestructurant i treballen més per projectes i unitats allunyant-se de la directivitat que es dona en el centres educatius presencials (Laura Mascaró, 2009).

Pel que fa la legalitat de l'escola lliure, i amb aquest tema conclou el marc teòric d'aquest treball, fins l'any 2006 existia a Espanya un buit legal al respecte, donat que les lleis d'educació no parlaven d'escolarització obligatòria. Així que les famílies que educaven a la llar familiar s'excusaven amb la frase "tot allò que no està prohibit es considera permès". Va ser a l'any

2006 quan la LOE introdueix “escolarització obligatòria”, que emergeix en contraposició a alguns articles de la Constitució Espanyola com per exemple, article 27: “se reconoce la libertad de enseñanza”. Per sort, les competències en matèria d’educació corresponen a les comunitats autònomes, així doncs a l’any 2009 a Catalunya es va presentar una reforma addicional que establia mesures de garantia dels drets dels nens i joves d’aquells pares que optessin excepcionalment per educar els seus fills a la llar en la etapa bàsica d’educació amb mesures d’acreditació pertinent per obtenir el títol de graduat escolar, pel que l’associació de pares que eduquen a la llar van desmarcar-se d’aquesta proposta en tant que volen aconseguir la possibilitat de l’educació no presencial per tota l’etapa d’escolarització obligatòria sense acreditacions obligatòries. Aquesta proposta va ser aprovada a finals de l’any 2009 a Catalunya però no acceptada encara pel departament d’educació.

4. Part pràctica:

4.1 Metodologia

Pel que fa la part pràctica, en primer lloc vaig fer una entrevista inicial a una mare que educa els seus fills a casa. No li restarà importància ja que aquesta entrevista semi-estructurada em va iniciar al tema i a partir d'aquesta vaig començar a plantejar el meu treball. L'entrevista es troba a l'apartat 7 del treball, annexos.

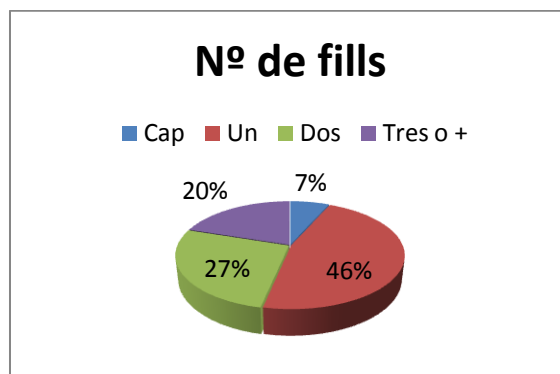
En segon lloc, centrant-nos en les enquestes realitzades, la mostra es de quinze participants escollits a propòsit, cinc dels quals són mestres, cinc pares *homeschoolers* i els cinc restants són pares que porten als seus fills a una escola ordinària. L'anàlisi de les enquestes es troba a l'apartat 4.2 i a l'apartat 7, annexos, trobareu la mostra d'enquesta i una taula amb les respostes de d'aquestes. Cal dir que la mostra és petita perquè tan sols tenia cinc famílies *homeschoolers* i havia de ser equitatiu amb la resta. Alhora vull justificar la senzillesa d'aquestes en tant que tenia difícil accés a les famílies *homeschoolers* i va ser a través d'una família que va fer arribar les enquestes a la resta.

En tercer lloc, pel que fa al guió educatiu per a pares, he necessitat l'ajuda de dos mestres d'etapa infantil que m'han proporcionat el material necessari per construir les taules de coneixements mínims exposats a l'apartat 4.3. Pel que fa la taula de 1-2 anys, he necessitat el projecte educatiu curricular d'una escola on vaig treballar i quant a les taules de 3-4 anys i 5-6 anys, les dos mestres m'han facilitat els coneixements mínims que es treballen a les seves aules. En quant a les activitats proposades, he pogut fer un recull de material de les activitats que duia a terme quan exercia d'educadora infantil.

4.2 Anàlisi dels resultats obtinguts de les enquestes

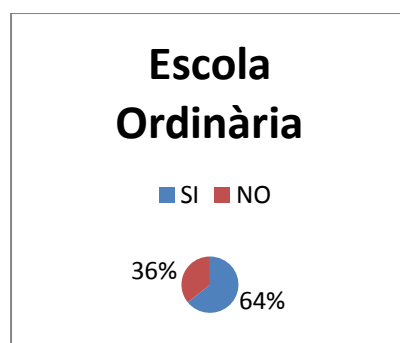
La primera part pràctic d'aquest treball consisteix en fer un anàlisi d'una enquesta en relació als coneixements que tenen les famílies sobre *l'unshooling*. Vaig seleccionar quinze persones: cinc de les quals són mestres, cinc, famílies que porten als seus fills a l'escola ordinària i cinc famílies que eduquen a la llar.

La mostra de participants va ser de cinc educadors, dels quals 4 també són pares, per tant responen al qüestionari com a mestres i com a pares, els 10 restants responen com a pares.



Gràfic 1

El número de fills, excepte una mestra que no té fills, un 46% de la mostra tenen un fill, un 27% dos fills i tres famílies, un 20% tenen tres o més.



Gràfic 2

De les famílies seleccionades, com es pot observar al gràfic 2, nou porten als seus fills a l'escola ordinària i les cinc famílies restants eduquen als seus fills a la llar familiar, pel que aquests han escollit donar als seus fills una educació alternativa, educar en família.

Les dades anteriors eren necessàries per conèixer mínimament la mostra i a continuació trobareu quatre gràfics referents a les preguntes entorn al sistema educatiu:

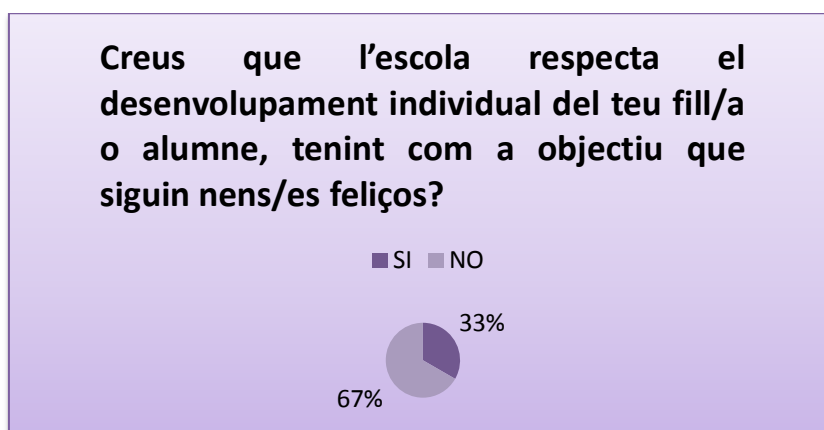
Com a pare, mare o educador/a t'has plantejat alguna vegada un canvi en l'educació que estan rebent els teus...



Gràfic 3

Les dades que es poden observar al gràfic 3 són destacables ja que el 67% (10 de les 15 famílies seleccionades) de les famílies sí que es plantegen un canvi en l'educació que estan rebent els seus fills.

Pel que fa al gràfic 4 que és visualitza a continuació, el 67% de les famílies creu que l'escola no respecte el desenvolupament individual dels nens. Aquestes dades coincideixen amb el 67% que en la pregunta anterior han respost que sí s'han plantejat un canvi en l'educació dels seus fills.



Gràfic 4

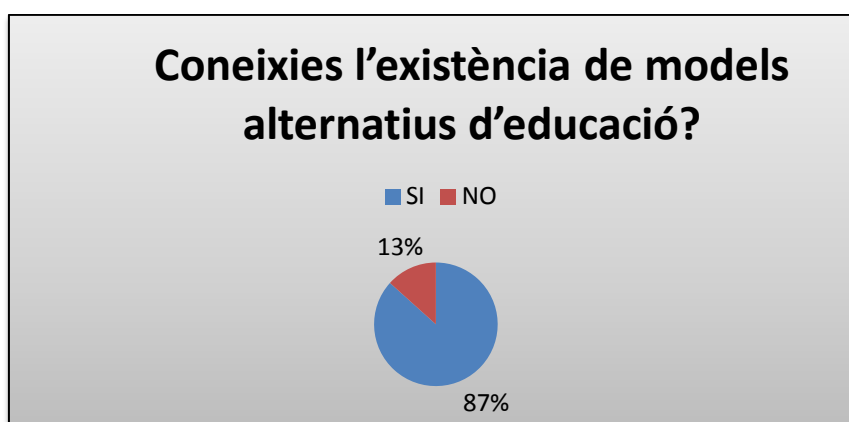


Gràfic 5

Pel que fa al gràfic 5, un 93% de les famílies creu que el sistema escolar necessita una renovació pedagògica per adaptar-se a les necessitats de la societat actual. Tan sols una participant va respondre que no, i aquesta exerceix com a mentre.

En quant al següent gràfic 6, aquest fa referència a si les famílies coneixen l'existència de models alternatius d'educació. Un 87% sí coneixen altres model educatius mentre que un 13%

no. Tot i així, gairebé totes les famílies estan disposades a rebre informació sobre models alternatius.



Gràfic 6

Estem davant de 15 famílies de mitjana d'edat entre 25 i 35 anys. Tot i que la majoria portin als seus fills a una escola ordinària, creuen que l'educació que estan rebent no s'adapta 100% a les necessitats de la societat actual. Tot i ser així, estem endinsats en una societat on gairebé ens sentim obligats a seguir el que la majoria de gent fa. Es ben vist i normalitzat que els teus fills vagin a l'escola ordinària tot i que no convenci la metodologia empleada, però, optar per una educació alternativa és trencar les bases socials i haver de lluitar dia a dia contra les constants qüestions de la gent de l'entorn. Escollir una educació alternativa, com és la d'educar a la llar, implica ocupar-se íntegrament de l'educació dels teus fills i això no és una tasca fàcil i que per a moltes famílies es difícil d'assumir.

No obstant, considero que gran part de la societat està lluitant per un canvi social, però un altre part es conforma amb l'educació que hi ha imposada, ja sigui per desconexença o bé per conformitat. Així doncs la feina dels qui demanen un canvi és, per una banda, donar a conèixer altres sistemes educatius i per altre integrar canvis en el sistema educatiu. El primer pas, sempre, és adonar-se de la realitat actual, i considero que gran part de la societat ja ha fet aquest pas.

4.3 Guió educatiu per a pares *Homeschoolers*

Com s'ha fet esment a la metodologia, aquesta segona part pràctica del treball consisteix a fer un pla educatiu organitzat per a pares que decideixin educar a casa. Així doncs he fet un recull dels coneixements mínims que poden aprendre els infants de 0 a 6 anys per tal que els pares puguin oferir els materials necessaris als seus fills, per poder manipular, experimentar, jugar i aprendre de tot allò que està al seu abast. És essencial educar sobre una base regulada, tot i que el *homeschooling* és una educació lliure, és necessari que les figures paternes tinguin clar què és el que estan preparats per aprendre en cada moment els seus fills. En el cas que els pares no tinguin aquest coneixement, necessitaran ajuda professional externa per aconseguir material explicatiu, així doncs aquí faig una proposta per totes aquelles famílies que ho necessitin.

Continguts mínims d'un infant de 1-2 anys	
❖ Higiene	<p>Reconeixement de les percepcions de net i brut respecte al propi cos.</p> <p>Establiment d'hàbits de neteja: rentar-se les mans, deixar-se rentar cara, mocar-se, canvi de bolquers, control d'esfínters...</p> <p>Establiment de pautes ordenades per assolir el control d'esfínters amb una actitud positiva.</p>
❖ Ordre	<p>Habituació a col·laborar a mantenir l'ordre de la llar.</p> <p>Identificació dels espais i llocs on es guarden materials i objectes.</p> <p>Habituació a saber anar a buscar i desar objectes i material d'ús personal.</p>
❖ Alimentació	<p>Mostrar una progressiva iniciativa a l'hora de menjar fins aconseguir la suficient autonomia per menjar sol.</p> <p>Col·laboració en les activitats de preparació, recollida i endreça de l'espai on es fan els àpats.</p> <p>Mostrar un comportament positiu davant l'alimentació.</p> <p>Considerar l'estona de menjar com un moment de relaxació, plaer benestar i descoberta.</p> <p>Noció de gana, set, estar tip....</p> <p>Nocions relacionades amb l'ordenació temporal: abans i</p>

	després.
Descoberta d'un mateix	
<p>Gust i satisfacció per l'activitat.</p> <p>Esforç per vèncer les dificultats superables.</p> <p>Control progressiu de la coordinació estàtica i l'equilibri en diferents posicions.</p> <p>Ampliació de la coordinació dinàmica.</p> <p>Coordinació de moviments amb més precisió.</p> <p>Iniciació a la coordinació ull-mà en el grafisme.</p> <p>Reconeixement de la situació i diferenciació de les diferents parts del cos.</p> <p>Comparació del seu propi cos amb el dels altres.</p>	
Exploració de l'entorn	
<p>Interès progressiu per conèixer els adults que formen part del seu entorn.</p> <p>Interès progressiu per conèixer els infants del seu entorn.</p> <p>Sol·licitud d'ajuda a l'adult quan ho necessiti.</p> <p>Mostrar interès per allò que li atrau.</p> <p>Observació directa de les qualitats sensorials i característiques morfològiques d'alguns elements del marc natural i social.</p> <p>Observació directa d'alguna característica funcional dels animals.</p> <p>Experimentació amb materials i objectes.</p> <p>Imitació de situacions quotidianes, mitjançant joc simbòlic.</p> <p>Identificació dels espais dels llocs on es desenvolupa.</p> <p>Col·laboració en la realització de tasques que impliquin; ordre, respecte pel material, compartir...</p>	
❖ Llenguatge	<p>Comprensió de missatges, gest i expressions habituals.</p> <p>Utilització de noms, verbs i adjectius.</p> <p>Utilització d'alguns determinants. Allò, aquest, aquell, jo-tu, meu-teu.</p> <p>Participació activa en els diàlegs.</p> <p>Iniciació a la descripció.</p> <p>Evocació d'experiències viscudes.</p> <p>Mostrar interès per la comunicació iniciant-se en posar atenció a les demandes i explicacions dels altres.</p> <p>Ser capaç de respondre als requeriments dels altres amb relació</p>

	<p>a l'adquisició del llenguatge assolit.</p> <p>Gaudir amb l'explicació de contes, narracions...</p> <p>Interès per les manifestacions musicals.</p> <p>Atenció per les audicions musicals.</p> <p>Iniciació a la diferenciació de les qualitats del so (intensitat, ritme...).</p> <p>Llenguatge matemàtic: dins-fora, sobre-sota, molts, pocs, més, menys, un , uns quants, color, forma, mida...</p>
--	--

Continguts mínims d'un infant de 3 a 4 anys

1. <u>Autoconeixement i gestió de les emocions</u>	
❖ Emocions	Identificació i expressió de les emocions (alegria, tristesa, por, enfadat, espantat, sorprès...)
❖ Propi cos	<p>Reconeixement de les parts del cos (elements de la cara, elements del cos, extremitats)</p> <p>Iniciació a la consciència del canvi del propi cos (xumet, bolquer, desplaçament...)</p> <p>Identificació i iniciació a l'expressió de les necessitats bàsiques (menjar, beure, dormir, control d'esfinter, temperatura corporal...)</p> <p>Reconeixement de les seves possibilitats perceptives; discriminació de colors bàsics (vermell, blau, groc, verd...)</p>
2. <u>Joc i moviment</u>	
❖ Joc i moviment	<p>Iniciació al joc simbòlic (manipulació i experimentació).</p> <p>Activitats de psicomotricitat</p> <p>Joc reglat (és capaç d'iniciar el control de començament i acabament d'una acció)</p> <p>Control de moviment del seu propi cos (pujar, baixar, estirar, alternant cames, braços, rotació...)</p> <p>Imitació (de rols, de personatges, dramatització de contes, imitació d'escenes quotidianes...)</p>

		<p>Orientació del propi cos amb referents sobre els conceptes: sobre-sota, dins-fora, davant-darrera, dalt-baix, lluny-aprop...</p> <p>Experimentació i interpretació de la sensació i significat de segur o perillós.</p>
3. Relacions afectives i comunicatives		
❖ Convivència i resolució de conflictes		<p>Interès per conèixer als altres</p> <p>Acceptació positiva dels altres.</p> <p>Confiança en un mateix.</p> <p>Sentiment de pertànyer a un grup.</p> <p>Compromís de participar en projectes compartits.</p> <p>Reconeixement d'un conflicte i ganes de trobar una solució per aquest.</p> <p>Iniciació en la resolució de conflictes.</p>
4. Autonomia personal		
❖ Hàbits d'autonomia i rutina		<p>Hàbits d'autonomia i rutina (vestir-se, ordenar, rentar-se...)</p> <p>Iniciació en el treball autònom (desig d'autonomia).</p> <p>Confiança i satisfacció pels progressos assolits.</p>
5. Exploració de l'entorn		
❖ Elements de l'entorn natural i les seves qualitats		<p>Identificació de les qualitats físiques perceptibles d'objectes i materials de l'entorn (color, forma, mida, textura)</p> <p>Coneixement de la funció o l'ús que se'n fa de determinats objectes i materials de l'entorn,</p> <p>Reconeixement de les característiques morfològiques i funcionals d'alguns éssers vius (animals i/o plantes)</p> <p>Reconeixement del medi on viuen (granja, aigua, terra, selva, aire...)</p> <p>Coneixement de diferents elements del món vegetal (arbres, flors, plantes, fruites...)</p> <p>Identificació de fenòmens naturals (dia i nit, matí i tarda).</p> <p>Identificació de fenòmens climàtics (sol, pluja, vent, neu, núvol...)</p> <p>Coneixement d'elements de l'entorn social (dels espais i</p>

		<p>elements propis dels llocs on es desenvolupen)</p> <p>Coneixement dels membres de la família.</p> <p>Aproximació al coneixement d'altres cultures</p> <p>Coneixement de les principals tradicions, festes i costums locals.</p> <p>Participació en activitats col·lectives</p> <p>Establiment de relacions afectives amb la gent del seu entorn (amics de totes les edats, adults, familiars...)</p> <p>Iniciativa i interès a les activitats</p> <p>Respecte i valoració dels elements de l'entorn natural i social.</p> <p>Acceptació de les normes d'educació cívica pròpies del grup familiar i social.</p>
6. Experimentació i interpretació		
❖ Observació i exploració	i	<p>Exploració i manipulació lliure dels objectes i materials.</p> <p>Observació de les conseqüències en la manipulació de materials.</p> <p>Identificació a partir del contacte directe de les qualitats perceptibles d'alguns elements del marc natural i social (contacte directe o a través de pel·lícules, documentals, fotografies...)</p> <p>Descripció d'objectes, materials i imatges.</p> <p>Comentaris sobre experiències viscudes relacionades amb allò que es treballa.</p> <p>Comunicació a través de tècniques gràfiques com el dibuix.</p>
7. Raonament i representació		
❖ Raonament i representació	i	<p>Interès pels elements del entorn i capacitat d'observació.</p> <p>Identificació i descripció d'atributs d'objectes (color, forma, mida, amplada, textura...)</p> <p>Agrupacions i classificació atenent a un atribut (exemple: classificar segons mida, color, textura...)</p> <p>Fer seriacions d'un element.</p> <p>Capacitat per enumerar quantificadors: més/menys, pocs/molts, igual que o diferent a que....</p> <p>Reconeixent de nombres (1-10)</p> <p>Reconeixement, associació i representació gràfica de figures geomètriques (quadrat, cercle)</p>

	<p>Experimentació de les línies corbes, rectes, obertes, tancades...</p> <p>Nocions temporals i consciència del pas del temps: ahir/avui/demà.</p> <p>Nocions de mesura: gran, petit, llarg, curt...</p> <p>Resolució de problemes bàsics: afegir o treure.</p> <p>Aportació de possibles solucions davant del plantejament d'una situació.</p>
8. Comunicació i llenguatge	
❖ Parlar, expressar i comunicar	<p>Observar, escoltar i experimentar per poder comunicar.</p> <p>Escolta i comprensió de contes, narracions, explicacions, dites...</p> <p>Observació de cartells, rètols, títols i tota la informació escrita de l'entorn.</p> <p>Tècniques plàstiques per plasmar quelcom i comunicar-se.</p> <p>Ús de la llengua oral per expressar i comunicar idees o sentiments.</p>

Continguts mínims d'un infant de 5 a 6 anys

9. <u>Autoconeixement i gestió de les emocions</u>	
❖ Emocions	<p>Identificació i expressió de les emocions (alegria, tristesa, por, enfadat, espantat, sorprès...).</p> <p>Expressió d'emocions i experiències.</p>
❖ Propi cos	<p>Reconeixement de les parts del cos (elements de la cara, elements del cos, extremitats, reconeixement de les articulacions).</p> <p>Iniciació a la consciència del canvi del propi cos i dels canvis en el propi creixement.</p> <p>Consolidació del coneixement de les necessitats bàsiques.</p> <p>Reconeixement de les seves possibilitats perceptives:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Discriminació dels colors. - Discriminació d'olors agradables i desagradables. - Identificació d'olors concrets. - Discriminació de sabors: dolç, salat, àcid... - Discriminació tàctil: raspós, suau, tou, dur, punxant, llis,

	<p>rugós...</p> <ul style="list-style-type: none"> - Discriminació de qualitats tèrmiques: fred, calent, tebi... <p>Presença de consciència i vivència positiva de les possibilitats del propi cos.</p> <p>Capacitats personals: resolució de les pròpies dificultats.</p>
10. Joc i moviment	
<p>❖ Joc com a forma de gaudir, explorar, relacionar-se i expressar-se.</p>	<p>Joc simbòlic.</p> <p>Joc reglat.</p> <p><u>Habilitats motrius bàsiques:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Control de moviment del seu propi cos (pujar, baixar, estirar, alternant cames, braços, rotació, peu coix, puntetes...). <p><u>Expressió corporal:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Imitació (de rols, de personatges, dramatització de contes, imitació d'escenes quotidianes...). - Interpretació de fets a través de la mímica. - Utilització del llenguatge corporal en la transmissió d'accions, idees i missatges als companys. <p><u>Situació espacial:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Orientació del propi cos amb referents sobre els conceptes: sobre-sota, dins-fora, davant-darrera, dalt-baix, lluny-aprop... - Experimentació i interpretació de la sensació i significat de segur o perillós. - Orientació del propi cos amb referents sobre els conceptes: un costat/l'altre, endavant/endarrere...
11. Relacions afectives i comunicatives	
<p>❖ Convivència i resolució de conflictes</p>	<p>Interès per conèixer als altres.</p> <p>Acceptació positiva dels altres.</p> <p>Confiança en un mateix.</p> <p>Sentiment de pertànyer a un grup.</p> <p>Compromís de participar en projectes compartits.</p> <p>Reconeixement d'un conflicte i ganes de trobar una solució per aquest.</p>

	Iniciació en la resolució de conflictes per si sol.
12. Autonomia personal	
❖ Hàbits d'autonomia i rutina	<p>Hàbits d'autonomia i rutina (vestir-se, ordenar, rentar-se...).</p> <p>Recollir el material després de d'utilitzar-lo.</p> <p>Saber on esta el material que vol fer servir i tenir cura d'aquest.</p> <p>Acabar el treball que s'ha començat.</p> <p>Respectar torns de paraula.</p> <p>Treball autònom.</p> <p>Confiança i satisfacció pels progressos assolits.</p>
13. Exploració de l'entorn	
❖ Elements de l'entorn natural i les seves qualitats	<p>Identificació de les qualitats físiques perceptibles d'objectes i materials de l'entorn (color, forma, mida, textura).</p> <p>Coneixement de la funció o l'ús que se'n fa de determinats objectes i materials de l'entorn.</p> <p>Reconeixement de les característiques morfològiques i funcionals d'alguns éssers vius (animals i/o plantes).</p> <p>Reconeixement del medi on viuen (granja, aigua, terra, selva, aire...).</p> <p>Coneixement de diferents elements del món vegetal (arbres, flors, plantes, fruites...).</p> <p>Identificació de fenòmens naturals (dia i nit, matí i tarda).</p> <p>Identificació de les estacions de l'any (tardor, hivern, primavera, estiu).</p> <p>Identificació de fenòmens climàtics (sol, pluja, vent, neu, núvol...).</p> <p>Coneixement d'elements de l'entorn social (dels espais i elements propis dels llocs on es desenvolupen).</p> <p>Coneixement dels membres de la família i les dades relatives del lloc on viuen (llar, carrer, poble, numero de casa...).</p> <p>Coneixement d'algunes feines pròpies de les persones de l'entorn.</p> <p>Reconeixement d'alguns instruments propis de determinats oficis i la seva funció.</p> <p>Reconeixement d'alguns elements que integren l'entorn social:</p>

	<p>carrers, places, edificis, parcs.</p> <p>Coneixement de les funcions d'alguns equipaments, serveis i edificis (biblioteca, correus, cap, policia local, mossos d'esquadra...).</p> <p>Aproximació al coneixement d'altres cultures.</p> <p>Coneixement de les principals tradicions, festes i costums locals.</p> <p>Participació en activitats col·lectives.</p> <p>Establiment de relacions afectives amb la gent del seu entorn (amics de totes les edats, adults, familiars...).</p> <p>Iniciativa i interès a les activitats</p> <p>Respecte i valoració dels elements de l'entorn natural i social.</p> <p>Acceptació de les normes d'educació cívica pròpies del grup familiar i social.</p>
14. Experimentació i interpretació	
❖ Observació i exploració	<p>Exploració i manipulació lliure dels objectes i materials.</p> <p>Observació de les conseqüències en la manipulació de materials.</p> <p>Identificació a partir del contacte directe de les qualitats perceptibles d'alguns elements del marc natural i social (contacte directe o a través de pel·lícules, documentals, fotografies...).</p> <p>Descripció d'objectes, materials i imatges.</p> <p>Comentaris sobre experiències viscudes relacionades amb allò que es treballa.</p> <p>Comprovació de les causes que han produït determinats esdeveniments i fenòmens.</p> <p>Anticipació de quines accions ha de fer per produir certs resultats.</p> <p>Planificació de les accions per dur a terme una experiència seguint els passos establerts.</p> <p>Contrastació i comprovació dels resultats obtinguts en una experiència segons el que s'havia previst.</p> <p>Relació dels conceptes i els procediments ja coneguts per resoldre noves situacions o experiències.</p> <p>Comunicació a través de tècniques gràfiques com el dibuix.</p>

15. Raonament i representació	
❖ Raonament i representació	<p>Interès pels elements del entorn i capacitat d'observació.</p> <p>Identificació i descripció d'atributs d'objectes (color, forma, mida, amplada, textura...)</p> <p>Agrupacions i classificació atenent a dos o tres atributs (color, mida, textura, forma...)</p> <p>Fer seriacions de més de dos elements.</p> <p>Capacitat per enumerar quantificadors: més/menys, pocs/molts, igual que o diferent a que, més/menys, pocs/molts, cap/un/molts, més que/menys que, igual que/tants com...</p> <p>Reconeixent i representació de nombres.</p> <p><u>Orientació, proximitat i direccionalitat:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Orientació: a dalt/baix, davant/darrera, a sobre/sota, a un costat/a l'altre costat, endavant/endarrera, amunt/avall, des de/fins a, a prop/lluny... <p>Reconeixement, associació i representació gràfica de figures geomètriques (quadrat, cercle, triangle, rectangle...).</p> <p>Experimentació de les línies corbes, rectes, obertes, tancades...</p> <p><u>Nocions temporals i consciència del pas del temps:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Ahir/avui/demà. - Matí/tarda/nit. - Adverbis: abans i després. <p><u>Nocions de mesura:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Gran, mitjà, petit, llarg, curt, gruixut, prim... - Classificació segons criteri de mesura. - Aplicació de nocions de pes: pesant/lleuger. <p><u>Estratègies de resolució de problemes:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Resolució de problemes bàsics: afegir o treure, repartir, ajuntar... - Aportació de possibles solucions davant del plantejament d'una situació. - Coneixements de les normes de joc de jocs de taula senzills.
16. Comunicació i llenguatge	

❖ Parlar, expressar i comunicar	<p>Observar, escoltar i experimentar per poder comunicar.</p> <p>Escolta i comprensió de contes, narracions, explicacions, dites...</p> <p>Observació de cartells, rètols, títols i tota la informació escrita de l'entorn.</p> <p>Tècniques plàstiques per plasmar quelcom i comunicar-se.</p> <p>Ús de la llengua oral per expressar i comunicar idees o sentiments.</p> <p>Ús de la llengua cada cop més acurat: pronunciació clara, estructura gramatical correcta, lèxic precís i variat, entonació i to de veu apropiat.</p> <p>Ús de la llengua per mostrar acords o desacords.</p>
---------------------------------	--

Els continguts mínims exposats anteriorment de l'etapa infantil 0-6 anys servirà de guia pels pares *homeshooling* a l'hora de plantejar l'educació pel seus fills. Aquestes taules, tot i que estan fetes amb l'ajuda dels coneixements mínims impartits en l'escola ordinària, estan completament adaptat pels *homeschoolers*, tenint en compte les característiques i necessitats d'aquesta educació. Es tracta de poder plantejar i realitzar activitats d'acord amb el desenvolupament a cada edat. En aquest sentit aprofito per posar tres exemples d'activitats que serveixin d'ajuda a l'hora de planificar qualsevol altre.

4.3 Proposta d'activitats

En primer lloc en proposaré una pel primer cicle, de 1 a 2 anys, a continuació la de 3-4 anys i finalitzaré amb una de 5 a 6 anys. És molt important tenir present quins són els objectius de l'activitat i plantejar una metodologia de treball adequada per tal que es puguin aconseguir els objectius proposats inicialment. Cal tenir present que no totes les activitats proposades donaran resultats positius i que probablement d'una que no esperem, es tregui molt profit. És indispensable captar el moment del nen per realitzar aquella activitat quan prèviament ell s'hagi interessat per allò que a continuació treballarem. Hem de recordar que si el nen no mostra interès no estarem realitzant una bona tasca. Cal romandre relaxat i tenir disponibilitat de temps per tal que l'activitat en surti beneficiària tant pel nen com per l'adult.

Nom de l'activitat: "Jo controlo"	Dates: Cada dia
Edat: A partir de 2 anys	Atenció individualitzada
Objectius	
<ul style="list-style-type: none"> • Estimular l'esforç per aconseguir allò que es desitja • Avançar en l'adquisició del control d'esfínters • Progressar en les demandes per anar al lavabo 	
Descripció de l'activitat	
<p>Per estimular que l'infant s'esforci per adquirir un control més exhaustiu sobre els seu esfínter, el propi infant i amb l'ajuda dels seus pares, elaboraran un pictograma per punts a partir del qual l'infant s'autoavaluarà, amb la presència dels seus pares, si ha dut a terme les tasques especificades en el mural. Aquest pictograma serà privat.</p> <p>Per cada tasca elaborada correctament, l'infant serà reforçar positivament i recompensat per una sèrie de punts que posteriorment l'infant podrà canviar per a la realització d'aquelles activitats que més plaer li produeixin.</p>	
Recursos necessaris (humans, materials...)	
<ul style="list-style-type: none"> • Pictogrames • Col·laboració de l'adult i de d'infant. 	
Avaluació	
<p>El sistema d'avaluació que es durà a terme serà el propi pictograma. És a dir, serà en el propi pictograma on apareixeran els ítems d'avaluació propis d'una llista de control.</p> <ul style="list-style-type: none"> • He anat avui al lavabo? He demanat la necessitat? • M'he adonat que tenia la roba mullada? • He pogut esperar fins arribar al lavabo? • Se m'ha escapat l'orina abans d'arribar al lavabo? 	

Nom de l'activitat: <i>Experimentem amb el llenguatge plàstic!</i>	
Edat: 4 anys	Individual o col·lectiu
Objectius	
<ul style="list-style-type: none"> ❖ Satisfer la curiositat del nen/a i gaudir de les experiències sensorials que li proporcionen els materials que explora. ❖ Ser capaç de demanar ajut i de rebre'l. ❖ En cas que esdevingui una activitat conjunta, cal iniciar-se a saber compartir el material i esperar tornos. 	
Descripció de l'activitat	
<p>Cal tenir present en iniciar qualsevol activitat, la importància d'utilitzar diferents recursos i estratègies per motivar als infants a partir de la sorpresa i l'expectació.</p> <p>Abans de començar la sessió plàstica es recollirà l'espai de la llar on es desenvolupi l'activitat per tal de crear un ambient relaxat.</p> <p>A continuació s'escollirà el material que es necessiti per fer l'activitat, s'estendrà un paper de mural al terra i el nen o nens tindran una estona lliure per dibuixar, pintar, manipular, i experimentar amb tot el material que tenen al seu abast. Tot seguit l'adult pot intervenir a proposar una activitat més dirigida. Donar instruccions perquè dibuixin formes geomètriques (rodona, quadrat, triangle...) o perquè dibuixin en vertical o horitzontal....</p>	
Recursos necessaris (humans, materials...)	
<ul style="list-style-type: none"> • Pintura, paper de mural, fang, sorra, ceres, guixos... • Pinzells, bastonets, ampolles de diferents mesures... • Col·laboració de l'adult. 	
Avaluació	
<p>Per totes les activitats seria convenient tenir un sistema d'avaluació que permeti comprovar si s'han aconseguit els objectius proposats a l' inici. Es aconsellable fer-la amb els nens i que entre tots es faci una valoració de l'activitat:</p> <ul style="list-style-type: none"> • S'ha gaudit de l'activitat? • Quina ha estat la part més enriquidora? Treball lliure o dirigit? • S'ha compartit el material? S'ha col·laborat a l'hora de preparar i recollir material? 	

Nom de l'activitat: "Em conec"	Edat: 5 anys		
<p align="center"><u>Objectiu general</u></p> <p>Avançar en la construcció de l'autoconcepte.</p>	<p align="center"><u>Objectiu específic</u></p> <p>Progressar en la consciència del propi cos. Progressar en la capacitat de definir-se utilitzant una característica pròpia.</p>		
<p align="center"><u>Descripció de l'activitat</u></p> <p>Aquesta activitat tracta que l'infant realitzi un dibuix sobre sí mateix, és a dir, que representi la imatge que té ell sobre sí mateix. A més, també haurà de ser capaç de definir-se a través d'una característica pròpia.</p> <p>Seria recomanable posar música relaxant per crear un ambient tranquil i d'aquesta manera facilitar l'atenció i la concentració del nen.</p>			
<p align="center"><u>Recursos necessaris</u></p> <p>Per dur a terme aquesta activitat faran falta els següents materials:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Llapis de colors • Llapis • Goma • Folis blancs <p>Pel que fa als recursos espacials, es pot dur a terme en un espai de la llar que estigui adaptat pels vostres fills per desenvolupar aquest tipus d'activitat.</p>			
<p align="center"><u>Avaluació</u></p> <p>Per l'avaluació d'aquesta activitat proposo quatre preguntes. Es important que a l'apartat d'observacions es descrigui, si es necessari, alguna dada rellevant, així, quan es torni a repetir l'activitat, es podrà comparar amb l'anterior i fer una valoració de procediment.</p>			
	SI	NO	OBSERVACIONS
Ha tingut dificultats per dibuixar-se?			
Ha tingut dificultats per definir-se?			
Ha estat disposat des de l'inici a fer l'activitat?			
S'ha sentit còmode al llarg de l'activitat?			

5. Conclusions

Em resulta complicat iniciar unes conclusions d'un tema tant divers com l'exposat. Les famílies que opten per aquesta alternativa educativa són molt diverses i els motius i raons pels quals prenen aquesta decisió són tant dispars que resulta difícil fer referència a un tot únic. Es tracta d'un conjunt de famílies que coincideixen en una causa comú: el rebuig a l'escolarització obligatòria imposada per l'Estat a través del sistema educatiu.

L'element principal de l'educació és la confiança. Els pares que eduquen a la llar confien plenament en els seus fills perquè tenen el convenciment que els nens són curiosos per naturalesa i que l'aprenentatge és inevitable quan un nen es lliure. L'estructura de l'escola està dissenyada d'acord amb la creença que els nens no aprenen sinó són obligats; fonament de l'assistència obligatòria, la disciplina, els exàmens, les notes trimestrals... i és això el que mica en mica hem de treballar per canviar-ho, no el servei educatiu sinó el mètode d'ensenyament. Tot i que molts adults es resisteixin a creure-ho, és cert que no hi ha cap necessitat de motivar als nens per mitjà de recompenses extrínseques. Els nens que tenen llibertat no necessiten recompensa ni càstigs perquè troben la motivació en l'activitat mateixa que desenvolupen: llegeixen un llibre perquè els hi agrada, aprenen física o química perquè els interessa saber com funciona el món, aprenen idiomes perquè volen entendre les cançons que els agrada...(Asociación para la libre educación, 2009).

En definitiva els nens han de participar en tot el seu procés educatiu, opinant i decidint sobre el que han d'aprendre. La necessitat dels *homeschoolers* de vincular l'educació a la vida porta a convertir l'entorn on viuen en objecte d'aprenentatge; la llar on viuen, la naturalesa, les biblioteques, els museus, les botigues, el mercat, els viatges, les excursions... són espais recurrents per adquirir els coneixements necessaris. Ara bé, no tot pot ser après de manera natural, hi ha coneixements que pel seu grau de complexitat necessiten l'ajuda d'especialistes. Per això els pares *homeschoolers* recorren a professors particulars. És precisament aquesta necessitat educativa externa la que em fa pensar que s'hauria de trobar un punt mig entre l'escolarització obligatòria i el *homeschooling*. És per aquest motiu que la part pràctica d'aquest treball va dirigida a totes aquelles famílies que necessiten un suport professional extern quant als continguts curriculars mínims dels infants i en oferir activitats exemplars. Es tracta de tenir a l'abast aquells coneixements que són capaços d'aprendre els infants i que amb el material que ofereixo les famílies *homeschoolers* tinguin facilitat per preparar activitats educatives sobre una base curricular.

Quant a les entrevistes realitzades, el 90% de famílies creuen que el sistema escolar necessita una renovació pedagògica per adaptar-se a les necessitats de la societat actual. Aleshores gran part de la societat està lluitant per un canvi social, però un altre part es conformen amb l'educació que hi ha imposada, ja sigui per desconeixença o bé per conformitat. Així doncs la feina dels qui demanen un canvi és, per una banda, donar a conèixer altres sistemes educatius i per altre integrar canvis en el sistema educatiu. Els mestres poden fer gran feina en tan que estan en contacte directe amb els nens, i tot i que hi ha l'existència d'un currículum imposat, la metodologia d'ensenyament pot ser molt diversa. Alhora, els psicòlegs tenim un gran paper en la intervenció educativa ja que que som qui tenim les eines per fer intervencions psicoeducatives; comparant models educatius, analitzant-los i fent un treball educatiu sobre la societat; fent a tots partícips d'un canvi, creant programes concrets d'intervenció educativa, no tan sols dirigida a les escoles, sinó a iniciar canvis socials que ens permetin adaptar-nos a les necessitats actuals.

A nivell personal crec que el *homeschooling* hauria de ser considerat una opció rica en propostes, capaç d'aportar nous punts de vista sobre l'educació, per tant, integrar aquesta proposta al sistema educatiu seria iniciar canvis i no, pel contrari, allunyar-los de la societat. Les famílies *homeschooling* a Espanya tenen una dedicació íntegra i un compromís que no tothom pot assumir. És molt comú en aquestes famílies, que algun dels progenitors sigui mestre. Després d'haver exercit uns anys s'adonen que l'educació d'aquest sistema no els convenç i es per aquest motiu que quan tenen fills no els porten a l'escola o bé, els desescolaritzen. Si la demanda educativa d'aquestes famílies comencés a integrar-se al sistema educatiu, l'escola tornaria ser com en els inicis, un servei que ofereix la igualtat en el dret de l'educació per a tots. No oblidem que, l'escola és un servei que es va implantar per una igualtat de drets educatius, però, alhora hauria de ser un servei de renovacions constats per adaptar-se a les necessitats actuals i aquest aspecte, actualment, ha quedat en segon terme. Davant d'aquest problema social la societat escull mètodes alternatius d'educació.

Per finalitzar les conclusions, vull dir que he desenvolupat un treball totalment descriptiu i que això es tan sols l'inici per un futur projecte. Considero que seria necessari aprofundir en molts aspectes per poder extreure unes conclusions vàlides i representables davant del sistema educatiu, en tant que, l'educació és la base de la societat i un procés de renovació que no hauria d'acabar mai.

Per últim, m'agradaria agrair a totes aquelles persones que han format part d'una manera o altre d'aquest treball. En primer lloc gràcies a meva tutora de treball final de grau, Elisabet Serrat, que ha supervisat fil a fil aquest treball i que ha estat el meu principal suport professional. En segon lloc a tots aquells que han participat en respondre el qüestionari, en donar-me opinions i en definitiva, a tots els qui m'han recolzat amb aquesta tasca. Moltes gràcies.

6. Referències

Cabo, Carlos. (2012). El homeschooling en España: descripción y análisis del fenómeno (Tesi doctoral, Universitat Oviedo,2012)

Earl stevens (1994). What is unschooling? http://www.naturalchild.org/guest/earl_stevens

Etapas del desarrollo: Wild, Rebeca (2011). ED: Herder

Educar en casa día a día: ALE, asociación para la libre educación (2009) Coordinat per: Azucena Caballero Bernal. Tenerife: OB STARE

Goiria, Madalen. Recuperat 3 de juny de 2014, des de <http://madalen.wordpress.com/>

Laura Mascaró Rotger (2013) Recuperat 10 febrer de 2014, des de <http://www.tarkuskids.com>

Mascaró, Laura (2010). *Educación y libertad*: una defensa del homeschooling como máxima expresión de la libertad educativa.

Laura Mascaró Rotger (2013) Recuperat 10 febrer de 2014, des de <http://www.tarkuskids.com>

Rosenberg, Marshall (2012). "Nonviolent Communication: A Language of compassion"
<http://www.relajacionsinestres.com>

Vivencias de una escuela activa: Wild, Rebeca (2011). *Educar para ser*. ED: Herder

7. Annexos